

DE TRIBUNE

Redactieadres:
D. J. WIJNKOOP, Paleisstraat 12
Amsterdam.

SOC. DEM. WEEKBLAD

Administratieadres:
J. C. CETON, Wijtenbachstraat 13
Amsterdam.

- VERSCHIJNT ELKEN ZATERDAG. -

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling 40 cent per 3 mnd.
Buitenland 65 ct. Losse nummers 3 ct.

Advertentiën per regel 15 cent. Bij abonnementen speciaal tarief.

Orgaan van de Soc.-Dem. Partij

Redactie: J. C. CETON, H. GORTER,
W. v. RAVESTEIJN Jr. en D. J. WIJNKOOP.

INHOUD: De Partijdag van Maagdeburg. — Het petitionnement van de Arbeiderspartij. — Jezuitenmoraal. — Strijd. — Arbeidsvreugde en Ruilwaarde. — Zonder Klassenverschil. — Uit Argentinië. — Kleine Berichten. — De Maastrichtsche Vakbeweging. I. — Van de Afdeelingen. — Correspondentie. — Advertentiën.

Van de Administratie.

De postkwitanties voor het 1e kwartaal van den 4^{en} jaargang zijn verzonden. Men legde het geld gereed. De Amsterdamsche abonné's eveneens worden verzocht deze week het geld gereed te leggen (f 0.45). Het wordt door den bode geïnd.

„De Vakbeweging” is uitverkocht.

Deze brochure is uitverkocht. Men vrage ze dus niet meer aan. Onze kiesrechtbrochure is nog lang niet uitverkocht. Alle afdeelingen dus aan 't werk. Van vele afdeelingen ontvingen we nog geen opgave van 't benodigde aantal 1 cents vlugschriften.

De Partijdag van Maagdeburg.

Reeds de vorige week hebben we de Badensche kwestie der revisionistische begrotingsstemmers behandeld. Hierover is niets meer te zeggen; ze was inderdaad door het genomen besluit (bij herhaling der voorstemmerij uitzetting der voorstemmers uit de Partij) afgedaan. De burgerlijke pers, die thans eindelijk op de lang verwachte scheiding hoopte, ziet zich weer eens bedrogen. De ochtend na het besluit zaten de Badeners allen op hun plaats; ze kwamen ook niet met een «verklaring», die trouwens na den harden slag geheel zonder betekenis en belachelijke ware geweest; ze zijn verstandig genoeg in te zien, dat buiten den samenhang met de geheele partij hun kracht gelijk nul is.

Ware de zaak der begrotingsstemmers, die daarmee de discipline verbraken, niet er tusschen gekomen, dan ware de Pruisische Kiesrecht kwestie de hoofdzaak van de Partijdag geworden. Reeds om de eenvoudige reden, dat de geweldige kiesrechtstrijd in het voorjaar zijn stempel heeft gedrukt op het gansche jaar. Thans moest door de noodzaak, orde te brengen in de revisionistische Badensche parlamentsfractie, de behandeling van de kiesrecht kwestie lijden.

Het was noodig, dat de Partijdag de leeringen uit de kiesrechtstrijd had getrokken, dat hij vastgesteld had in hoeverre de vroegere besluiten als juist waren gebleken en welke gevolgen dit voor de toekomst had. In de door het Partijbestuur voorgestelde resolutie was daaromtrent niets te vinden; wel was al wat daarin stond waar: het brandmerken van het reaktionaire kiesrecht in Pruisen, en de noodzakelijkheid, den strijd daartegen met alle middelen te voeren. Maar juist datgene wat thans uitgesproken moest worden, stond er niet in. Aan die resolutie ontbrak de weerklink van de gevoerde kiesrechtstrijd; ze had in precies dezelfde vorm evengoed in vroegere jaren voorgesteld kunnen zijn. Om in dit gebrek te voorzien, stelde *Rosa Luxemburg* met 61 anderen een tweede resolutie voor.

Daarin werd ten eerste vastgesteld, dat de ervaring in de lente opgedaan, volkomen de opvatting

bevestigde, die in vroegere besluiten was neergelegd, dat

het doel slechts door groote massabewegingen te bereiken

is, en dat tot deze beweging ook de massa-staking behoort (*eerste deel der resolutie*). Opdat echter in het vervolg zulke strijd met de noodige kracht en met het gewenschte succes kan worden gevoerd, is het noodig, dat de arbeiders-massa's tevoren door alzijdige bespreking ervan en propaganda, met het middel van de massastaking vertrouwd gemaakt worden en zich hun kracht bewust worden (*tweede deel*).

Over deze resolutie ging het debat.

De referent *Borgman* had in zijn referaat zeer treffend de politieke achterlijkheid van de Noord-Duitsche Kiesstelsels geschilderd, maar de kritische behandeling van de verder aan te wenden middelen en de krachtige oproep tot verdere strijd liet hij al te zeer achterwege. Ten slotte verklaarde hij, dat het Partijbestuur het eerste deel der resolutie-Luxemburg kon aanvaarden, maar het tweede verzocht te verwerpen. *Rosa Luxemburg* verdedigde haar voorstel in een rede, waarin zij op de onvermijdelijkheid van het verscherpen der aktie wees, omdat alleen zoo het doel te bereiken viel. Voorts stelde ze ook de noodzakelijkheid van het vooruit brengen van het inzicht daaromtrent vast.

Gereed zijn is het parool.

Met deze uitspraak besloot ze haar uiteenzetting.

Hetzelfde standpunt als *Borgman* namen de Berlijnsche gedelegeerden in; hun spreker *Ernst* vond zelfs het eerste deel van de resolutie Luxemburg volkomen overbodig, omdat onder de woorden van de P. B. resolutie «met alle ten dienste staande middelen» natuurlijk ook de massastaking verstaan werd en zoo noodig dit middel ook zou worden aangewend; maar hij had er niets tegen als dit middel uitdrukkelijk werd aangegeven. Wel de Berlijners hadden er bezwaar tegen, dat de bespreking van de massastaking — het woord «propageeren» was teruggetrokken, om het misverstand te voorkomen, alsof de massastaking steeds aanbevolen en aangevuurd moest worden — verplicht werd gesteld. Deze bespreking zou natuurlijk juist midden in den strijd geschieden, en dat kon slechts onze vijanden vreugde brengen. De massastaking mocht niet blindelings worden aangewend, maar eerst na bespreking met de vakverenigingen.

De hier aan den dag tredende verwisseling van de aktie, die natuurlijk bij Partij en Vakbeweging tezamen hoort, met het inzicht brengen aan de massa's, door een alzijdige bespreking van de werking, de mogelijkheden, de voorwaarden, de gevaren van de massastaking, die tot de taak van onze pers behoort, vertoonde zich nog veel duidelijker bij de aan het woord komende vakverenigingsleiders. Zij verzetten zich in een door 34 gedelegeerden onderteekende verklaring tegen de resolutie Luxemburg, omdat deze een verbreking zou zijn van de op het Kongres te Mannheim tot stand gekomen overeenkomst tusschen Partij en Vakbeweging: over de kwestie van bespreking van de massastaking, zoo meenden zij, moest eerst door Partijbestuur en *General Kommissie* (Alg. Bestuur van het Verbond der Vakverenigingen) worden beraadslaagd, eer deze vraag aan den Partijdag mocht worden voorgelegd.

Welke zonderlinge opvattingen van de massastaking in sommige koppen rondspoken, toonde het duidelijkst de rede van den Hannoverischen gedelegeerde *Leinert*. Tegenover de opvatting, dat de massa, als ze niet door pers en vergaderingen over het middel der massastaking was ingelicht, zonder inzicht tegenover de noodzakelijke aktie zou staan, voerde hij aan: wie zoo iets zegt, toont slechts zijn onkunde omtrent de organisatie.

Moesten we de massastaking in 24 uur doorvoeren en waren de aangewezen hoofdbesturen maar eensgezind, dan zou niemand radeloos zijn! Radeloos (in het Duitsch: *koploos*, beduidt dus bij *Leinert* niet: zonder klare vastheid van wil, maar *zonder hoofd*, wien men eenvoudig te volgen heeft. De organisatie verschijnt hier als een mechanisme; boven wordt op een knop gedrukt, en alles gaat vanzelf. Dat bij zulk een opvatting, die de proletarische legerscharen eenvoudig met een willoos gekommandeerd leger gelijk stelt, de

opvoeding der massa's tot zelfstandig denken, wat ze eerst tot zelfstandige aktie geschikt kan maken, voor gevaarlijk en schadelijk moet worden gehouden, is maar al te begrijpelijk.

De verdedigers der Luxemburgsche revolutie, waarvan o. a. *Dissmann*, *Klara Zetkin* en *Karl Liebknecht* aan het woord kwamen, wezen tot weerlegging van deze opvattingen erop, dat de bespreking van de massastaking reeds door het Kongres van Jena was voorgeschreven; dat juist in tijd van groote massabewegingen de ontvankelijkheid voor discussies over de middelen der beweging het grootst is; dat niet Partijbestuur en *Generalkommissie* maar de omstandigheden uitmaken, of de massastaking komt, en dat de massa's dan zelf beslissen moeten. Maar veel beter nog, dan door al deze voortreffelijke uiteenzettingen werd de opvatting der vakverenigingsleiders door een dokument weergelegd, dat *Limbirtz* uit Essen voorlas. Het was een circulaire van een kommandeerd generaal tot de troepen, hoe ze zich in geval van oproer, staat van beleg en straatgevechten hadden te houden. In deze circulaire wordt uiteengezet, dat direct alle oproerige bladen onderdrukt moeten worden, de redakteurs en overigens alle als leiders bekende personen gevangen genomen moeten worden. Hing dus de beweging werkelijk van de wijsheid der leiders af, dan verliep ze door het in praktijk brengen der circulaire in het zand. Nergens komt zoo duidelijk als hier voor den dag dat slechts het inzicht, het initiatief en de discipline der massa's zulk een aktie mogelijk maken.

Maar ondanks al deze argumenten kon de resolutie-Luxemburg niet doordringen. Ten eerste omdat de tijd ontbrak de gedelegeerden uit de meeste plaatsen, waar groote massale bewegingen hadden plaats gevonden, kwamen door het sluiten der discussie heelemaal niet meer aan het woord. De energie van het Kongres was met de behandeling van de Badensche zaak zoo ongeveer uitgeput. De voorwaarden voor een grondig beraden beslissing waren niet aanwezig. Maar omdat reeds het besluit van Jena de bespreking van de massastaking eischt, trokken de voorstellers het tweede deel hunner resolutie (dat omtrent de bespreking) terug en zoo werd het eerste deel (scherper strijdmiddelen, waaronder ook de massastaking) *aangenomen*, tegen de stemmen der revisionisten.

In dit punt is de Partijdag bij zijn taak ten achter

gebleven. Hij heeft de zaak zoowat gelaten waar ze stond. Het Kongres beteekent niet de krachtige schrede voorwaarts in de theorie, in het bewustzijn, die men na de krachtige schrede voorwaarts in de praktijk, in de daad, had kunnen verwachten.

* * *

Vatten we het resultaat van het Maagdeburger Kongres tezamen, dan kan men zeggen, dat het ongetwijfeld een van de gewichtigste in de ontwikkeling van de innerlijke toestand onzer Partij beduidt. Het revisionisme als politieke taktiek in de Partij is hier in elkaar gezakt. Daarbij moest de overige taak van het Kongres eenigszins achterstaan. Nieuwe vooruitgang te brengen zal in het vervolg beter mogelijk zijn, nu het revisionisme, deze tot dusverre zoo vruchtbare bron van partijtwisten, op zij gezet is. A. P.

Het Petitionnement van de Arbeiderspartij.

Na' afdrop van den Zondagschen optocht, die eenmaal per jaar plaats vindt voor het kiesrecht, beleven we het merkwaardige feit, dat de vredelievende oppositie in de parlementaire arbeiderspartij bij monde en geschreffe hoog opgeeft van de eventuele uitbreiding die bereikt kan worden bij de indiening van een verzoekschrift, vooral door de propaganda bij het winnen van handteekeningen. Niet dat wij ons verwonderen over de naieve meeningen van Wibaut c. s. is het dat ons tot schrijven noopt, maar om nog eens in het licht te stellen wat dit petitionnement is.

Iedereen, die de gebeurtenissen in de arbeidersbeweging heeft medegeleefd, de ontwikkeling van de dingen in de S. D. A. P. heeft gadeslagen, kan zich nog herinneren hoe het denkbeeld van het petitionnement is geboren. Het gebrek aan uitwerking van de demonstraties, zooals die tot nog toe hadden plaats gehad; de kritiek van onze zijde, alsmede de beoordeeling van den kant van een Leeuwenburg, die ten aanzien van de kiesrechtbeweging evenals wij vaststelde, dat op den ingeslagen weg niets te bereiken viel (al kwam hij tot tegenovergestelde conclusies), alle deze factoren hebben niet nagelaten op de „leidende organen" van de arbeiderspartij indruk te maken. Dat de tot toen gevolgde lijn inzake het kiesrecht uitliep in een slop, een blinde steeg, de rotsharde werkelijkheid dwong hen van binnen uit zoowel als van buiten af deze waarheid te erkennen. Het bankroet van de leiding, verpersoonlijkt in Troelstra en zijne ondergeschikten, de redactie van *Het Volk*, moest worden geconstateerd ten aanzien van het voornaamste punt van proletarische politiek: de strijd voor het algemeen kiesrecht.

Toegeven aan de kritiek der marxisten wilde men niet. Getoetst aan den internationalen strijd van de arbeidersklasse, aan de feiten van den dag en niet het minst aan de historie van het liberalisme in Holland, moet ieder socialist met onverbiddelijke logica komen tot meer revolutionaire middelen, op den duur tot de groote proletarische massaactie in den vorm van de staking in de voornaamste bedrijven als een stap in de richting ter verovering van het algemeen kiesrecht. Dat wilde Troelstra niet. Het zou beteekenen — bewust en konsekwent toegepast — de ineensinking van de vrijzinnige politiek, die hij sinds lang onuitsproken of half toegegeven, nu en dan bemanteld met de revolutionaire fraze, volgt. Ingaan, regelrecht, onomwonden op de konsekwenties van zijn eigen taktiek, zooals Leeuwenburg wil als man der logica, is voor Troelstra evenzeer gevaarlijk. Doen en zeggen gelijk Leeuwenburg is op een andere wijze toegeven aan de oppositie. Een formeel blok, dat begrepen Troelstra c. s. zeer goed, is voorshands een middel om de Sociaal-Democratische Partij snel te doen groeien. Dan liever den schijn behouden van onafhankelijkheid, terwijl men vrije hand behoudt onderwijl met de liberalen mee te gaan. Tot een klare konsekwente politiek, die duidelijk uitsprekt wat is, kon de parlementaire arbeiderspartij niet komen zonder gevaar te loopen hare gelederen op de een of andere manier te zien dunnen. Een politieke kinderhand is gauw gevuld. Zoo zijn de politieke kinderen op het erf van Troelstra blij gemaakt met het zogenoemd „nieuwe" middel, het petitionnement. Een middel, dat alles laat bij het oude en de leiding niet in de noodzakelijkheid brengt werkelijk nieuwe wegen in te slaan. Zoo is het denkbeeld van het petitionnement geboren uit verlegenheid. Dat is de werkelijke bron waaruit het ontspringt. Een verlegenheidsmiddel dat de „leidende organen" in staat stelt liberaal te blijven, terwijl de massa wordt gelijmd en verblind alsof een nieuw middel in den kiesrechtstrijd wordt toegepast. Natuurlijk kan men niet verwachten van de vredelievende marxisten van het Weekblad zulks in te zien. Deze brave lieden hebben overal verstand van, behalve van hun eigen partij en diens leider.

* * *

Een groot deel kan slechts met groote middelen worden bereikt. Indien de leiders van de arbeiderspartij zoo overtuigd zijn van het nut van een petitionnement, waarom teekenen zij en hun volgelingen dan niet het thans circuleerend verzoekschrift van den bond voor staatspensionneering ter verkrijging van een pensioen op kosten van den staat? Waarom kan men wel het kiesrecht door een petitionnement zoal niet tot een finale oplossing dan toch nader brengen en niet het staatspensioen?

Wij dagen de heeren uit daarop een behoorlijk geargumenteerd antwoord te geven zoo ze kunnen! Neen! de heeren zijn er zelf niet van overtuigd. In de lijn van hun eigen taktiek zijn ze inkonsekwent, halfslachtig en dubbelzinnig. Wij zegden in den aanvang van ons schrijven, dat de propaganda bij het winnen der handteekeningen met nadruk op den voorgrond wordt gesteld. Indien deze meening juist is — wij zeggen niet dat men in het geheel geen propaganda ermee kan maken — is dat dan ook niet het geval bij het verzoekschrift opgesteld voor staatspensioen? Deze vraag moeten de Weekbladmedewerkers zich eens stellen. Een voornaam stilzigen zal dunkt ons wel het antwoord zijn. Een groot doel met kleine middelen te willen bereiken dat is steeds het kenmerk geweest van alle diletantisme. Een groot doel met daaraan geëvenredigde middelen te willen bereiken, is het begin, de aanvang van alle vooruitziende, met de werkelijke verhoudingen rekenende revolutionaire politiek. Indien de Nederlandsche arbeiders bereid zijn door propaganda voor de staking om het kiesrecht alles te wagen om alles te winnen, indien met volharding, met stoutheid, met revolutionaire energie wordt voortgeschreden, dan kan alleen iets worden bereikt. De beste propaganda voor het socialisme, voor het algemeen kiesrecht is de daad. Zoo de proletariërs die nog verre van ons staan, inderdaad zien dat wij alles op het spel zetten om ons naaste doel te bereiken, zullen zij met ons gaan „door een muur van vuur". Wie dat niet gelooven wil behoef nog niet naar andere landen te zien waar zulks is gebeurd. Ieder die de Januari-gebeurtenis van 1903 heeft meegemaakt, zal erkennen dat alleen de omzetting van de klassesolidariteit in revolutionaire daden het proletariaat met revolutionaire energie kan vervullen die hen alleen in staat zal stellen het kiesrecht te veroveren op de heerschende klassen van Nederland. Wij van de S. D. P. arbeiden niet voor de papiermand van Heemskerk of diens opvolger, dat corvee is goed voor de tamme lui van het Weekblad en de politici van de arbeiderspartij. Onze taak is het proletariaat in de vakvereniging, op de werkplaats te doordringen van onze denkbeelden. Hen te leeren de lessen van den strijd voor het kiesrecht in het buitenland, de geschiedenis van de kiesrechtbeweging ten onzent en hen te vervullen met revolutionaire energie, zoodat het geloof in de liberalen verdwijnt, het wantrouwen in de kleine middelen van de arbeiderspartij toeneemt en het principe van den onverzeten strijd doordringt en de propaganda voor onze partij wordt bevorderd, dat is onze taak.

O. V.

Jezuiten Moraal.

Het Volk vooral is zeer afkeerig, gelijk bekend is, van de klassemoraal. Meermalen lazen wij in dat Dagblad, en spraken de leiders der arbeiderspartij het uit, dat zij voorstanders zijn van een algemeene menschenmoraal. Zulk een moraal zou er moeten en kunnen bestaan volgens *Het Volk* en de leiders der arbeiderspartij, tusschen de klassen der bezitters en die der van alles beroofden.

In den strijd der arbeiders onderling, een strijd om de taktiek, daar waar dus een algemeene moraal mogelijk is, strijd het blad met de vuilste wapenen die zij vinden kan.

En de door *Het Volk* gevolgde strijdwijze is er eene om de zoo beruchte paters jezuiten jaloersch te doen worden. Dat zal hier blijken.

Na in het art: De Kiesrechtbetoging (2^e blad 27/9 '10) „*De Arbeid*" en „*De Klok*" te hebben geciteerd schrijft *Het Volk*:

Alleen „*De Tribune*" heeft in eigen mieserigheid niets van de strijd lust der betoogers gemerkt en schrijft:

„Als er in de Kiesrechtbetoging eenig fut had gezeten, dan was er ook wel fut geweest in de troonrede."

In *De Tribune* van Zaterdag 11. staat zeer duidelijk het volgende onder het opschrift Troonrede en Betoging:

„Er is natuurlijk niet zulk een nauw verband tusschen de betoging van jl. Zondag en de troonrede jl. Dinsdag, dat men zeggen kan: Als in de kiesrechtbetoging eenig fut had gezeten, dat was er ook wel fut geweest in de troonrede. Ieder weet wel, dat al was het alleen maar om de schijn, de bourgeoisie zich zelfs door een demonstratie, dreigend van socialistische strijd lust, niet direct zoo laat beangstigen." enz.

Het anti-clericalisme speelt *Het Volk* parten, zij neemt de strijdwijze, waar zij naar zoekt in de Katholieke pers, meer en meer over.

P.

Strijd.

Ondanks alle praatjes van het tegendeel staat onze vakbeweging er werkelijk treurig voor. We willen het nu bijv. eens over de Sigarenmakersbond hebben, al zijn er ook vakverenigingen die er erger aan toe zijn.

In het jongste nummer van *De Sigarenmaker*, het orgaan van den Bond, leest men in het hoofdartikel, dat de meeste afdeelingen stilstaan, of iets teruggaan in ledental. Dit is inderdaad een ernstig verschijnsel. Want zeker is het waar, wat de Redacteur in hetzelfde artikel zegt: „Onze bond heeft zijn sporen nagelaten; zijn inrichting en werkwijze mogen door iedereen worden gezien, en wat hij heeft gepresteerd is van zeer groote beteekenis." Inderdaad zijn ook wij immer van meening geweest, dat de Sigarenmakersbond tot de best werkende vakverenigingen van ons land behoort, zoo hij niet in zekeren zin zelfs de beste genoemd kan worden. Des te treuriger, dat zelfs deze Bond nu zijn achteruitgang (want iets

anders is stilstand in dezen niet) moet bekennen.

Wat is de oorzaak? Natuurlijk zijn er tal van oorzaken. De redacteur wil dit bedenkelijk verschijnsel niet wijten aan den bond, maar wel aan de leden en de bestuurders, waaronder zeer velen die letterlijk niets doen om het ledental uit te breiden. Wij kennen vele andere organisaties, waar het evenzoo is, te goed om niet te erkennen, er zijn altijd veel leden, zelfs bestuurders, die zich van de zaken niets aantrekken. Toch meenen we te moeten betwijfelen of dit de eigenlijke oorzaak is van het kwaad. Wij meenen veeleer, dat deze al te groote laksheid eer gevolg dan oorzaak is, gevolg n.l. niet van het niets-doen, maar van het verkeerd-doen van deze en andere bonden.

Eerstdaags krijgen we onzen propagandist, schrijft het blad, en het verheugt zich waarschijnlijk reeds op den invloed ten goede, die diens werk met behulp van de leden zal hebben. Door een nieuwe propagandist zullen in den regel in den eersten tijd nieuwe leden worden gewonnen, maar het is o.i. te veel verwachten van den nieuwen werker, indien men denkt dat juist zijn werk duurzamer de vooruitgang van den Bond zal brengen. Het is noodig, dat een andere geest over de arbeiders komt, eer zal de beste propagandist geen behoorlijke en duurzame resultaten aanwijzen, zomin in de politiek als in de vakbeweging.

Die andere geest komt niet uit de hemel, maar groeit op aarde uit de ellendige toestanden zelve. Het is de wil om die ellende te veranderen, wil die eerst iets beteekenen gaat als er bijkomt het weten van de mogelijkheid der verandering. En dat weten nu zou ook *De Sigarenmaker* zijn leden kunnen bijbrengen. Het is een oud, maar nog niet verouderd weten, het is het weten van het Socialisme. Dat weten bij dien wil maakt strijd lustig. Men werpt de laksheid alleen daardoor van zich af, en vraagt naar de middelen om het Socialisme te kunnen bijbrengen. We zullen den Redacteur van *De Sigarenmaker* de machtsmiddelen die het proletariaat zich door strijd en organisatie kan verschaffen, niet hoeven mede te deelen. Wel is het noodig dat hij en trouwens ook de andere redakties van vakbladen die strijdmiddelen en het doel trouwer aan hun leden mededeelen. Dat de vakbeweging bijv. eindelijk in den strijd dient te gaan, den werkelijken strijd met straatbetoging en op den duur met staking, om tot het Kiesrecht te komen, zal den Redacteur van *De Sigarenmaker* hopen wij niet lang verborgen blijven. Want daar, moet hij niet vergeten, ligt het groote middel om de arbeiders nieuwen moed te geven, ze algemeen wakker te maken, en ze zoo ook voor den vakstrijd mee te krijgen.

Strijd is het middel, strijd allerwegen. Maar wat nu te zeggen van het „gemeenschappelijk program", dat notabene zonder dat de leden gehoord zijn werd opgesteld en dat in alle gemoedelijkheid aan de patroons is voorgelegd door een komitee, waarvan tusschen haakjes ook de anarchistische Federatie lid is, maar waarvan de laten wij zeggen „bekende" R. K. vakleider Van Rijzewijk sekretaris is.

Van Rijzewijk! Terwijl het algemeen bekend is, dat in de laatste tijden — nu nog weer in Hilversum — bijna alle strijd door de werklieden verloren werd, en wel meest hetzij door onderkruiperij, hetzij, wat eigenlijk op hetzelfde neerkomt, door het „niet-meedoen" van de Christelijken.

„Indien de patroons met ons mee willen werken om, volgens de lijnen van dit program, te komen tot wat meer stabiliteit en belangrijke verbetering van de vaktoestanden dan is er weer heel wat bereikt," zoo lezen we in hetzelfde hoofdartikel, dat over de laksheid der leden klaagt. Indien de patroons met ons mee willen werken! Is het den *Sigarenmaker* uit zijn lange praktijk onbekend, dat de patroons niet mee willen werken tot afschaffing van den huisarbeid, regeling van het leerlingwezen, van den werktijd, van het loon enz., tenzij men ze met overweldigende macht dwingt? En dacht men de patroons te imponeren, indien men in éénzelfde artikel zijn eigen zwakheid moet bekennen op twee manieren, ten eerste door den stilstand der organisatie, tentweede door „petitionneeren" bij de patroons? Neen, in vakbeweging en politiek, in den klassenstrijd, bereikt men weinig of niets door het armzalige petitionnement, bereikt men enkel iets door strijdmacht.

Wij willen tot slot uit het Gemeenschappelijk Program door de vier vakorganisaties (Secretaris Van Rijzewijk) aan de fabrikanen aangeboden, het derde punt over den arbeidsduur overschrijven, om een voorbeeld te geven van de lammenadige „akties", waartoe deze vakbeweging helaas dreigt te vervallen.

„Wat den werktijd betreft, hierover wenschen wij het volgende te zeggen. Wij willen een werkdag van 10 uur. (Waar korter wordt gewerkt dit zoo te laten.)

Is in het algemeen een lange werkdag, in welk bedrijf ook, in alle opzichten nadeelig, in het bijzonder is dit het geval in de tabaksindustrie, omdat de schadelijke tabakstoffen van grooten invloed zijn op het leven en de gezondheid der werklieden. Bovendien hebben in den laatsten tijd de denkbeelden zich in deze richting gewijzigd dat de arbeider ook wat meer tijd dient te hebben om zich te ontwikkelen en zich te kunnen wijden aan zijn gezin.

Als grens noemen wij 10 uur, wat evenwel niet zeggen wil dat in de toekomst nog niet daar beneden zou mogen worden gegaan. Wat wij dus vragen is: dat de werktijd in ons bedrijf wordt geregeld en op hoogstens 10 uur per dag wordt vastgesteld. Wij vestigen tevens uwe aandacht op de steeds sterker wordende neiging, om te komen tot den vrijen Zaterdagmiddag en dringen er daarom op aan, des Zaterdagmiddags 2 uur vroeger op te houden, wat evenwel niet uitsluit, dat daar, waar de vrije Zaterdagmiddag nu reeds grooter is, deze kan blijven bestaan.

Is dit, vragen wij, de taal van strijders of van, om het niet sterker te zeggen, van moedelozen. En wil men met zulke verzoektaal de patroons vermurwen, of de arbeiders tot krachtig verzet inspireeren? Het is of men de hand ophoudt, om asjeblijft maar iets toegestoken te krijgen. Dat de R. K. en Christel. vakbeweging onder dit verzoek staat, verwondert ons niet. Het is haar taal. Maar modernen en onafhankelijken staan er broederlijk naast. Wij hebben het dus thans niet tegen een bepaalde richting in de vakbeweging, maar tegen de gansche zgn. klassebewuste vakbeweging, als wij zeggen dit is geen beweging, maar de dood. Strijdt *overal* den klassenstrijd; en uw mannen zullen óók in de vakbeweging komen, en niet hoeven te bedelen, maar als fiere mannen en met meer resultaat kunnen strijden.

W.P.

Arbeidsvreugde en ruilwaarde.

De menschheid lijdt onder het kapitalistische systeem niet enkel door honger, ellende en lichamelijke smarten. De belangrijkste levensinhoud des menschen, zijn arbeid, is tot een ziellooze bezigheid, tot een zielelijden geworden, en dat treedt maar al te duidelijk aan den dag in de geestelooze leelijkheid van de voortbrengselen van het kapitalisme. De oorzaak hiervan is niet enkel de kapitalistische uitbuiting: zij ligt dieper. Die oorzaak ligt reeds opgesloten in het algemeene waardevormende karakter van den arbeid. De waardeleer van Marx en in het bijzonder zijn uiteenzetting van het dubbele karakter van de waar en van de tot haar voortbrenging noodigen arbeid, welke ons het eigenlijke wezen van de thans heerschende productieverhoudingen verklaart, is tegelijk de sleutel tot het recht verstand van de natuur van den productieven arbeid.

Iedere waar is een gebruikswaarde, een nuttig voorwerp, dat in staat is in een behoefte der menschen te voorzien; als gebruikswaarde zijn alle waren verschillend en vervullen zij ook verschillende behoeften. Tegelijkertijd evenwel zijn zij waarde-dingen, stukken waarde en als zoodanig zijn zij van denzelfden aard. Een stoel en een brood voorzien in verschillende behoeften en zijn daarom beide voor ons noodig. Als waarden evenwel stellen beide dezelfde stof voor, en hun eenig onderscheid ligt hierin, dat een stoel misschien 20 maal zooveel waard is als een brood. Als gebruikswaarden zijn stoel en brood producten van specialen, verschillende arbeid, n.l. meubelmakers- en bakkersarbeid; deze beide soorten van arbeid vormen daarbij ook tevens de waarde van de stoel en van het brood. Maar in de hoedanigheid van waardevormenden arbeid zijn zij niet onderscheiden, zijn slechts arbeid-zonder-meer, abstract-menschelijke arbeid, waarin alle onderscheid in hoedanigheid is uitgewischt.

Dat de menschen door verschillende, doeltreffende arbeid gebruikswaarden voortbrengen, welke aan hun behoeften beantwoorden, heeft met eenige bijzondere productiewijze niet te maken: dat hebben de menschen altijd moeten doen, en dat moeten zij nog steeds doen. Maar eerst door het ontstaan van de warenproductie werden deze gebruikswaarden tot dragers van waarde in het algemeen en kreeg de speciale concrete arbeid die ze voortbrengt, tegelijkertijd het karakter van algemeen, abstracten arbeid. Daardoor is tegelijkertijd de arbeid in zijn diepste wezen veranderd.

Vroeger kon slechts de gebruikswaarde het doel van den arbeid zijn. De arbeidende mensch dacht slechts aan het nut dat zijn product voor hem zou hebben; hij bakte brood om het te eten, en maakte een stoel om erop te gaan zitten. Daardoor bepaalde de behoefte de grens van den arbeid: meer te werken zou geen zin en geen doel hebben, want met het teveel aan product kon men niets doen, hoogstens kon men het weggeven. Vrijgevigheid, gastvrijheid, onmatigheid bij gastmalen, een vroolijke levensopvatting, die zich niet met eindelozen arbeid kwelt, zijn dan ook de kenteekenen van een tijd, waarin de productie-voor-eigen-behoefte heerscht.

Treedt evenwel de warenproductie daarvoor in de plaats, dan wordt de voortbrenging van waarde het doel van den arbeid. Het is den meubelmaker niet langer te doen om den stoel zelf, dien hij vervaardigt, maar om de waarde van dien stoel, om het geld, dat hij ervoor krijgt. Als de bakker brood bakt, bakt hij tegelijk waarde, geld, en dat is voor hem het voornaamste. Waarde kan in den vorm van geld onbegrensd worden opgehoopt en daardoor wordt ook de arbeid onbegrensd: hoe meer men werkt, hoe meer geld men als vertegenwoordiging van de vrucht van zijn vlijt ontvangt.

Een sombere, ernstige levensopvatting treedt in de plaats van vroegere opgewektheid. De mensch is tot de arbeid geschapen, «bid en werk» wordt zijn leus, en gierigheid of tenminste spaarzaamheid en rustelooze ijver zijn de voornaamste kleinburgerlijke deugden, die de warenproductie met zich brengt.

Daarmede nu verdwijnt tegelijk de vreugde in den arbeid zelf, in den bepaalden speciaal-arbeid. De handwerker, die een gebruiksvoorwerp maakt voor zichzelf of voor de gemeenschap, waarvan hij deel uit maakt, denkt gedurende zijn arbeid slechts aan dat voorwerp zelf, aan zijn bijzondere nuttigheid. Hij vindt er vreugde in, het een doelmatigen en sierlijken vorm te geven. Met de warenproductie echter treedt voor deze vreugde in het voortbrengen van een gebruikswaarde de hartschicht der ruilwaarde-vorming in de plaats. De arbeider denkt niet meer aan zijn product zelf, hij denkt slechts aan de waarde ervan, aan het geld dat hij er voor

krijgen zal. Zijn product, de stoel, kan hem in den grond der zaak niets schelen, als hij het maar verkoopen kan. Daarom is dat product voor hem ook geen ding, waar hij zijn geheele persoonlijkheid inlegt. Niet de de bepaalde speciale arbeid, maar de onderscheiden, waardevormende arbeid trekt hem aan; niet het bepaalde bijzondere product, maar het algemeene product van allen arbeid is zijn doel. De arbeidshandeling zelve verliest daardoor hare aantrekkingskracht, de arbeidsvreugde neemt de gedaante van geldzucht aan.

Nog veel erger wordt dit alles natuurlijk onder de heerschappij van den kapitalistischen loonarbeid. Daar verdwijnt ook zelfs deze aantrekkelijkheid van het geldverdiene, waarin de vroegere kleine handwerksman zijn arbeidsvreugde vond, en de bittere noodzakelijkheid van matelooze afjakkering treedt ervoor in de plaats. De winzucht des uitbuiters en de nood van den uitgebuite maken den arbeid tot een last. Het product wordt hier den arbeider volkomen onverschillig; persoonlijk heeft hij er niets mede te maken, wánt het behoort een ander. De aard van het te vervaardigen voorwerp, het ontwerp, het model, alles wordt hem door een vreemde wil voorgeschreven; hij heeft slechts de mechanische arbeidsverrichting uit te voeren. Maar ook deze vreemde wil staat niet meer als scheppende kracht met het product zelf in onmiddelijk verband: hij richt zich slechts op de meerwaarde. Zoo verdwijnt in de kapitalistische warenproductie volkomen de geestelijke gemeenschap tusschen den arbeider en zijn product, iedere persoonlijke band, iedere vreugde in den specialen arbeid, die op het product een stempel van doelmatigheid en natuurlijke schoonheid drukte, gaat verloren. Met de heerschappij van de warenproductie is de oude volkskunst te niet gegaan.

Niemand heeft deze verandering zoo diep gevoeld en in zoo welsprekende woorden geschilderd als William Morris, de groote engelsche kunstenaar en socialist. Juist daardoor werd hij socialist, doordat hij de oorzaak zocht, waarom alles wat in onze dagen voorgebracht wordt aan gebruiksvoorwerpen of woningen zoo bijzonder leelijk is, terwijl alles, wat van de oude volkskunst uit vroeger eeuwen tot ons is gekomen, hetzij dorpskerken of boerenhuizen, houten meubels of geweven stoffen, zoo verwonderlijk schoon en harmonisch is, en doordat hij die oorzaak vond in het kapitalisme, dat de vreugde in den speciaal-arbeid heeft vernietigd en den arbeid tot slaaf van de winzucht heeft verlaagd. In de museums worden als kostbare schatten de zeldzame overblijfselen van de gebruiksvoorwerpen uit de middeleeuwen en uit latere tijdperken bewaard en door de moderne kunstenaars met bewondering aanschouwd. Zijn dan soms die modellen door grof-betaalde kunstenaars-in-hun-vak ontworpen en daarna in een kunstmuseum verzameld? Volstrekt niet, het waren doodgewone gebruiksartikelen, voor het dagelijksch leven bestemd en door eenvoudige lieden, door eenlingen uit de ongetelde massa der handenarbeiders voortgebracht, die zonder de bedoeling, „hooge kunst” te scheppen, als het ware bij toeval en onopzettelijk, geleid door hun verbeelding en den inval van het oogenblik, hun werk versierden. Maar omdat zij vreugde vonden in hun arbeid, werd het voortbrengsel ervan tot een echt kunstwerk. „Datgene, wat ik onder echte kunst versta, zegt Morris, is de uitdrukking van het genot, dat de mensch in zijn arbeid vindt. Ik geloof niet, dat hij in zijn arbeid gelukkig zijn kan, zonder dat hij aan dat geluk uitdrukking geeft, vooral wanneer hij in zijn vak uitmunt.”

Diegenen, die met een beroep op Morris de machine als de eigenlijke vernietigster der kunst aanklagen en terugkeer tot het handwerk prediken, vestigen hun aandacht slechts op een onbeduidende bijzaak. De voornaamste en gewichtigste kern van zijn kunsttheorie ligt voor ons in het op den voorgrond stellen van de arbeidsvreugde als de eigenlijke voorwaarde, waardoor alleen de voortbrengselen van menschenhand schoon kunnen zijn. Morris was geen staathuishoudkundige genoeg, om in het wezen der waarde de diepste oorzaak van het verdwijnen van die kunst-scheppende arbeidsvreugde te zien. Zijn verdienste ligt daarin, dat hij de materiele ondergrond van de kunst heeft blootgelegd. Die wonderlijke bekoring, die bepaalde scheppingen van menschenhand op ons uitoeffenen en die wij kunstschoon noemen, wier wezen echter onverklaarbaar scheen, heeft hij teruggebracht tot de stoffelijke voorwaarde van den arbeid, die die scheppingen heeft voortgebracht.

Daardoor heeft hij niet slechts het begripen van de kunst bevorderd, hij heeft ons tegelijk de zekerheid verschaffen, dat die onbeschrijfelijke leelijkheid, welke de gebruiksvoorwerpen in het kapitalistisch tijdperk kenmerkt, ook met het kapitalisme verdwijnen zal. Hij heeft ons aangetoond, dat wij van het socialisme nog veel meer mogen verwachten, dan dat het de armoede opheft en den menschen overvloed en vrijheid brengt. Het socialisme doet de warenproductie plaatsmaken voor de productie-voor-eigen-behoefte; de gebruikswaarde wordt wederom het doel van den arbeid; de arbeidsvreugde keert in hogere mate dan ooit terug. Dan zal niet alleen ons leven zelf, maar ook de dingen-wereld om ons, die wij ons zelve scheppen, van zuivere schoonheid zijn.

A. P.

De arbeiders hebben geen vaderland. Men kan hun niet ontnemen, wat zij niet bezitten. Doordat het proletariaat in de eerste plaats de politieke heerschappij moet oververoveren, zóeh tot nationale klasse moet verheffen, zóeh als natie moet vormen, is het zelf nog nationaal, zij het ook geenszins in de betekenis van de bourgeoisie.

FR. ENGELS.

„Zonder Klassenverschil.”

In *Der Maurer*, vakblad der bouwvakarbeiders-organisatie te Budapest, lezen wij het volgende:

Zoals de dagbladen aankondigden, werd dezer dagen een *landelijke hervormingsklub* gesticht. Deze gebeurtenis wekte met recht een groot opzien. In Hongarije bestaan zoodaals bekend is geen politieke partijen in de eigenlijke zin; in hun plaats komen de politieke klubs. Alle officieele partijen bezitten er zoo een. (Het orgaan van de vrijmetselaars *A Világ* maakt er dan ook toespelingen op, dat het hier gaat om een soort nieuwe partijstichting en dit blad staat in nauwe betrekking tot deze stichting!) In de oproep aan de stichters worden de verschillende doeleinden die de klub wil dienen, opgenoemd.

Zij wil: «die krachten vereenigen, die een *fabriekmatige industrie en handel*, intensieve *landbouw*, modern bestuur, een levendig, liberaal leven», een met de «West-europese gelijkwaardige kultuur en democratie stichten willen.» Met andere woorden, men wil de bourgeoisie meer invloed verschaffen, dan zij tegenwoordig bezit.

Hongarije moet in een burgerlijken staat veranderd worden. Wanneer burgerlijke ideologen het noodig vinden zich onder een banier te scharen waarop deze bedoelingen geschreven staan, dan hebben wij daar niets op tegen. Waar we echter tegen opkomen, is, dat de bevolking «zonder klassenverschil» uitgenoodigd wordt, lid van de klub te worden, wat zooveel beteekent als dat men ook de arbeiders ervoor winnen wil. Hoe komt men erbij van de arbeiders zoo iets te kunnen denken? Want in de eerste plaats hebben ze met de gestelde bedoelingen niets gemeen. Ze weten, wat ze van de westelijke kultuur en democratie te wachten hebben (in Engeland bestaat een beperkt kiesrecht, rechtbanken vellen klassenvonnissen van de ergste soort, in Frankrijk worden de stakers door de soldaten neergehouwen, in Duitschland heerscht het ergste absolutisme, enz. enz.) en zij denken er niet aan, een «streven» te ondersteunen dat op het tot standkomen van een aan deze «gelijkwaardige» democratie uitloopt. Maar afgezien daarvan. Wanneer de stichters van de klub ook in staat geweest waren het te brengen tot de eischen van de *vulgaire* democratie, wanneer ze zich ook een doel gesteld hadden, dat den strijd erom waard was, dan hadden de arbeiders een uitnoodiging om met hen samen te gaan ook moeten afwijzen. Met burgerlijke elementen kunnen wij geen gemeenschappelijke organisaties vormen, ook niet voor doeleinden, die ons de moeite waard lijken. Het proletariaat vormt zijn macht uit zijn *klasseorganisatie*, uit de voortdurende klaarheid over het wezen van zijn vijanden, over het wezen van de burgerlijke klassenmaatschappij. Een vereeniging met de bourgeoisie moet tot noodzakelijk gevolg hebben, dat het brengen van deze klaarheid veronachtzaamd wordt.

Daarmee wordt echter de macht van het proletariaat in zijn grondslagen aangetast. Nu; wanneer de dingen zoo staan, zullen wij ons toch niet vereenigen met de bourgeoisie, om speciale burgerlijke doeleinden te bevechten.

Wij begrijpen het volstrekt niet, hoe denkende menschen zulk een uitnoodiging tot klassenbewuste arbeiders kunnen richten. Zou dat geen *uitdaging* zijn?

Ik bekijk de namen van de onderteekenaars; naast eenige graven en baronnen o.a. ook Baron Bánffy (een beruchte vijand van het vrouwenkiesrecht, en een gloeiend aanhanger van de magyaarsche hegemonie) staan de namen van eenige burgerlijke schrijvers, die het zeker niet ingevallen is om die arbeiders te provoceren. Ze begrijpen niets van de politiek, en ze hebben in goed gelooven gehandeld.

Ik lees verder en ik moet plotseling ophouden. Vergis ik mij niet? Neen! Hier staat de naam: Emanuel *Buchinger*. De partijsecretaris van de Hongaarsche Sociaal-democratie zou een medestichter van deze klub zijn? Dat moet toch zeker een naamsverwisseling zijn. Ik lees verder, en moet plotseling weer ophouden. Ik kom op de naam *Ernst Garami*, redacteur. Dat kan echter geen vergissing zijn, want Garami is werkelijk redacteur enz. van het *Centraalorgaan der Hongaarsche Sociaaldemocratie*. Nu verwondert mij niets meer. Ik lees verder: Dr. Sigmund *Kunfi*, redacteur. Juist, hij is redacteur van het wetenschappelijk orgaan. Verder staat er: *Jozef Diner-Dénesz*, schrijver. Dat is die partijgenoot, die zich in het buitenland, als redder van het Marxisme in Hongarije pleegt uit te geven. Ze zijn hier dus allemaal bij elkaar. Zij, die de verantwoordelijkste plaatsen in de partij bekleeden, als ook de officieele inlichter in het buitenland van de partij.

Dan zegt men ons nog, dat wij ons in Hongarije over niets meer kunnen verwonderen! Voor eenige maanden moesten wij het voor lief nemen, dat de partijleiders tezamen met eenige magnaten en kapitalisten een *kiesrechtverbond* sloten. Het Centraalorgaan van de partij kondigde toen aan: het was te doen om een strijdorganisatie, die als eenig doel najaagde, het bevechten van een *radikaal kiesrecht*. De strijd is toen aangeboden — tegen het vrouwenkiesrecht. Wel hadden ook eenige zoogenaamde kiesrechtvergaderingen plaats, waar eenige groote heeren met toestemming van de partijleiders voor een op een ontwikkelings-census berustend kiesrecht, en voor een kiesdistrictsgeometrie opgekomen zijn, die de Magyaarsche hegemonie bevestigen moet. Ook werd bij zulke gelegenheden door het partijbestuurslid Tarcai, en door de Marxist *Diner-Dénesz* in 't openbaar verkondigd: de versterking van de middenstand ligt in ons belang. Dat het kiesrecht met dergelijke vergaderingen niets gewonnen, daarentegen de kiesrechtbeweging van de arbeiders grootte schade geleden heeft, ligt voor de hand. Toch sluit deze

zaak uitstekend aan bij de overige heldedaden van de partijleiders. Maar wat moeten wij zeggen, wanneer wij zien, dat er een bourgeois-partij van 't zuiverste soort gesticht wordt, met een programma dat ver achterstaat bij de liberale programs, — en de centrale partijsecretaris, de redacteuren van het centraalorgaan en van het wetenschappelijk orgaan, en de hongaarsche paus van het marxisme deze oproep onderschrijven, die *zonder klasseverschil* de bevolking uitnodigt zich aan te sluiten? De leiders van de Hongaarsche Sociaaldemocratie werven soldaten voor de vijanden van het proletariaat — in de rijen van de arbeiders. In de oorlog wordt zoiets met den dood gestraft!

Ontbreekt aan de Hongaarsche arbeiders dan reeds elk vonkje van klassebewustzijn, dat ze deze, haar leiders, niet naar de verdoemenis jaagt?

Uit Argentinië.

— II.

Niet alle arbeid wordt hier goed betaald; de arbeiders hier hebben 't even beroerd als in Europa, 't is alleen de kwestie dat, zooals terecht in de *Neuze Zeit of Tribune* ook gestaan heeft, de arbeiders die van Europa komen geen hooge eischen stellen aan woning en andere behoeften. Daardoor schijnt het alsof ze het hier iets beter hebben, maar goed beschouwd is dat *niet* zoo. Wat wel goed betaald wordt zijn geschoolde arbeidskrachten, omdat die nog weinig hier zijn, en omdat deze hogere eischen stellen aan 't leven. Overigens is alles legende, van de vele verdiensten van arbeiders. Daarbij komt dat Argentinië geen industrie-land is, maar een voor de landbouw, zoodat alleen in de groote steden de eigenlijke arbeiders bouwvakarbeiders zijn, en de daarvoor goed geschoolde vakarbeiders veel kunnen verdienen naar verhouding met Europa. Maar ook deze geschoolde vakarbeiders uit Europa zijn hier nog maar weinig, door de machinale arbeid in 't bouwvak; zoodat over 't algemeen de arbeiders het hier zeer ellendig hebben.

Ik las voor eenige maanden in de Duitse krant hier een merkwaardig staaltje van ellende. In 't binnenland van Zuid-Amerika worden spoorwegen gelegd en daarvoor zijn natuurlijk altijd arbeidskrachten noodig. De streken waar deze heen worden gezonden, zijn dikwijls nog volslagen wildernissen, waar geen menschen wonen. Een arbeider die met 24 andere van uit Buenos Ayres naar deze spoorlijn werd gezonden, heeft openbaar gemaakt wat een ellende ze hebben geleden.

In de streek waar zij arbeiden moesten, waren geen woningen, maar wel moerassen, zoodat al direct eenige stierven van de koorts.

Loon kregen ze niet voor dat ze drie maanden ge-arbeid hadden. Toen er twee maanden van om waren, konden ze het niet langer uithouden; velen waren reeds gestorven van koorts en gebrek, en de anderen besloten ten einde raad 't geld te eischen en te vertrekken. Ze kregen echter geen geld, en besloten ten met 12 man die van de 25 waren overgebleven, door de wildernis naar Paraguay (hoofdstad Asuncion) te gaan. Ze voorzagen zich zoo goed mogelijk van wapens en gingen op weg. De ellende echter die ze te doorworstelen hadden is onbegrijpelijk. Wegen moesten ze door oerwouden hakken en als ze vermoeid in slaap vielen, werden ze eensklaps opgeschrikt door slangen of wilde dieren, die een paar van hun makkers kalmpjes oppeuzelden. De een voor den ander werd op een verschrikkelijke manier van 't leven beroofd, en ten slotte bereikte een van hen, die nu op 't oogenblik in 't duitse hospitaal hier in Buenos Ayres ligt, de stad Asuncion en is van daar naar Buenos Ayres gekomen, half dood natuurlijk. Zoo worden hier de arbeiders letterlijk in den dood gedreven, doch wat mij echter 't meeste ergerde, was 't slot van deze ervaringen, waarin deze arbeider zegt dat ze alle gestorven zijn tot heil van den grooten cultuurarbeid! Inplaats van bezielde te zijn met een satansche haat tegen 't kapitalisme, zegene ze nog dezen doodelijken arbeid!

Zoo is hier 't lot der arbeidersklasse; met haar bloed leggen de kapitalisten de grondslagen, de fundamenten der kapitalistische inrichtingen. Met leugen en bedrog, met geraffineerde methoden van voorspiegelingen van arbeid en hoog loon worden de arbeiders naar wildernissen gelokt, waar zelfs de Indianen nooit hebben geleefd, omdat de streken nog onbewoonbaar zijn.

Wat mij hier overigens direkt opviel is niet alleen dat de klasstegenstellingen veel scherper zijn dan in Holland, maar ook dat de tegenstelling *arm en rijk* veel scherper is. Kleine burgers ziet men weinig; men is hier rijk of straatarm.

Kleine Berichten.

De sinds half September te Berlijn-stakende kolenarbeiders werden deze week door de politie geprovoceerd. Vijfhonderd politiemannen tegen 150 stakers! Gevolg: de door de politie gewenschte en aangevuurde onlusten. Thans wordt ook „het militair” tegen de stakers gereed gehouden. Een revolutie in het klein.

Het verzet der Engelsche arbeiders tegen hun vakleiders, die vooral op scheidsgerechten en langdurige tarief-overeenkomsten rekenen, in plaats van op strijd en staking tegen de patroons, neemt sterk toe. We komen hierop de volgende week terug.

In Hongarij heeft de door de officieele „Sociaaldemocratie” gesteunde Regeering van Khuen-Hedervary door haar gendarmen weer eens een bloedbad laten aanrichten op de Rumeensche boeren, die zich door de Magyaarsche nationalistien niet wilden laten overweldigen.

De vleeschnood in Duitschland en Oostenrijk (ook reeds in Holland) neemt voortdurend toe. Het volk dringt aan op openstelling der grenzen voor Deensch, Servisch, Argentijnsch en Hollandsch vee. De regeeringen doen niets en versterken hierdoor de revolutionaire tendenzen, vooral in Duitschland.

Eindelijk zal de Fransche Minister van Financiën voorstellen doen om het geld bij elkaar te krijgen, waardoor de wet op de arbeidspensioenen ook *werkelijkheid* kan worden. Het is het veertigste jaar der agitatie, en ex-socialistische revisionisten vormen thans de Regeering (Briand—Viviani—Millerand). We zullen nu afwachten hoe lang het duurt eer het geld er is.

Het Imperialisme der Vereenigde Staten gaat zijn gang. Na Liberia in Afrika, volgen thans de Midden-Amerikaansche Republieken Panama en Nikaragua, om door de Regeering der Unie „beïnvloed” te worden. Intusschen gaat de revisionistische Sociaaldemocratie van Amerika door, met Japanhaat en Negerhaat het gevaarlijkste imperialisme ook onder de arbeiders steun te bezorgen, en zoo het oorlogsgevaar voortdurend dreigender te maken.

In heel Europa neemt het cholera-gevaar met den dag toe. Behalve in Italië, zijn ook in Duitschland, Oostenrijk, Hongarije, Holland en op den Balkan gevallen voorgekomen. Deze ziekte danken we thans aan het „konstitutioneële” en door de Russische Fransche en Engelsche liberalen gesteunde bloedbewind van Stolypin.

De Maastrichtsche Vakbeweging.

I.

Er zijn tijden geweest dat de Maastrichtsche vakbeweging meegerekend kon worden onder de krachtigste van ons land. Vooral de glasblazersorganisatie heeft deze tijden dikwijls genoeg gekend. Deze goede tijden waren echter steeds van korten duur. Eensdeels kwam dit door de weinige ontwikkeling der arbeiders zelf en anderdeels door het twist en verdeeldheid zaaien der heeren geestelijken. Meer dan eens is de Maastrichtsche vakbeweging op de gemeenste manier door deze kapitalistenknechten uit elkaar gerukt of tot lamheid geslagen. Waren de arbeiders meer ontwikkeld geweest, deze heeren zouden hun doel nooit bereikt hebben. Zoo zien wij steeds duidelijker in hoe noodzakelijk het is de massa te ontwikkelen op alle gebied en hen te maken tot krachtige strijders. Noodzakelijk is in de vakbeweging niet alléén op den economischen toestand te wijzen, maar hen den weg aan te geven welke zij te volgen hebben voor de radicale verbetering door het socialisme. Volgens mijne meening is ieder goed vakvereenigingsman verplicht lid te zijn van de goede politieke vereeniging. De leden zoover te brengen is meestal het werk der leiders. Want een vakvereenigingsman die tevens goed sociaaldemocratisch is, laat zich niet ontkopen door de heeren geestelijken voor een brood- of soepkaart, maar zal steeds krachtiger in zijn strijd worden. Dit wordt door de Maastrichtsche leiders der vakbeweging maar al te vaak niet ingezien, waardoor zij niet weinig schuld dragen aan de vernietiging der vakbeweging.

Toen voor twee jaar terug de glasblazers voor 95% in hun vakvereeniging georganiseerd waren, toen was het de plicht der leiders geweest hen te maken, tot sociaaldemocraten, tot goede strijders. Hierop hebben wij indertijd dan ook dikwijls genoeg gewezen, maar onze meening vond immer den grootsten tegenstand. Toch waren wij erin geslaagd een dertigtal glasblazers sociaaldemocraten te maken. Later hebben wij gezien, bij het verloren gaan der staking bij L. Regout, dat het juist dit dertigtal was die hun vakvereeniging het langst hoog hielden. Waren dus al de glasblazers in den toestand van deze dertig geweest, zeer zeker was hun vakvereeniging niet vernietigd, maar krachtiger geworden. Dit is echter eenmaal gebeurd en valt niet te veranderen. De groote plicht van de glasblazers is op het oogenblik evenwel, hun vakvereeniging weer te maken zooals zij geweest is, maar dan ook te zorgen goede strijders te worden, die niet den moed laten zakken door een kleinen tegenslag. Zorg te dragen goede leiders te hebben, die werkelijk den strijd der arbeiders willen voeren en zich niet tevreden stellen met een mooie belofte van den een of anderen patroon. Want alléén met een goede, met vaste hand geleide vakvereeniging, door leiders die weten wat zij willen, is het mogelijk eenig voordeel te veroveren. Dat voor ieder voordeeltje, al is het nog zoo gering, gevochten moet worden, behoeven wij niet aan te toonen, maar is genoegzaam bewezen. Om echter hierbij de overwinning te behalen, is het noodzakelijk dat alle arbeiders van een vak in één vakvereeniging zijn en niet in twee of drie. Door dit laatste wordt de arbeider zwak en de patroon sterk. De patroons zijn wel zoo slim dat zij zich niet laten verdeelen, trots verschil van godsdienst of iets anders. Zij hebben gezamenlijk maar een belang, hun kapitalistisch belang! Daarom, arbeiders, volgt hun voorbeeld, het is niet slecht. Want ook gij hebt allen maar een belang, de verheffing uwer klasse, de bevrijding van den kapitalistendruk!

Dit geldt ook voor u, arbeiders van Maastricht!

Bs.

Van de Afdelingen.

Amsterdam. De penningmeester meldt ons, dat a.s. Maandag 3 Okt. het zegelstelsel wordt ingevoerd. Men wordt verzocht de kontributieboekjes thuis te laten. De bode zal alle leden opzoeken en de boekjes ter controle medenemen. Binnen enkele dagen ontvangen de leden de boekjes weer terug.

Woensdag spraken L. de Visser en Wijnkoop voor een matig bezette vergadering over „De Troonrede.”

Delft. Zondag 25 September sprak L. de Visser voor een 50 tal toehoorders, over de Amsterdamsche bouwvakstaking en de Soc. Dem. partij. Spreker bekritiseerde de anarchistische zoowel als de revisionistische taktiek en zette het marxistische standpunt uit een. Voorts toonde spreker ook aan, dat wij op dien zelfden bodem van de Moderne vakbeweging staan maar de fouten met alle macht bestrijden; de Spreker had een aandachtig gehoor voor zijn gloedvolle rede.

Den Haag. De huish. vergadering besloot, voor de tusschentijdsche Provinciale-Statenvierkiezing de candidatuur ter Laan te steunen.

De wintercampagne werd geregeld. Enkele openbare vergaderingen en een reeks cursussen werden vastgesteld; de eerste cursus is op Zondag 9 October, 's ochtens half elf, in het Geheelonthouderskoffiehuis (Nieuwe Molstraat), waar Wijnkoop zal spreken over „De Duitse partijdag”. De partijgenooten hebben daarvoor tijdig de noodige kaarten ontvangen om te verkoopen.

Ook werden enkele nieuwe maatregelen getroffen voor de colportage, die hier in den laatsten tijd uitstekend gaat. Van de brochure „De Vakbeweging” zijn in Den Haag 500 ex. verkocht, terwijl onze Tribune-verkoop op Zaterdagavond thans reeds tot 150 Nos. is opgevoerd. Deze cijfers kunnen intusschen nog veel beter worden, wanneer er nog wat meer colporteurs komen. Men kent het adres: Zaterdagavond 8 uur bij v. d. Werff, Bakhuisenstraat 17.

Partijgenooten, de Haagsche politieverordering tracht door allerlei belemmerende bepalingen de straatcolportage onmogelijk te maken. Het eenige doeltreffende middel om die sinds jaren reeds bestaande beletselen te breken, is dat wij dezen winter ons aantal colportage-nummers minstens verdubbelen! Aan deze taak werke ieder mee.

De Correspondent in *Het Volk* beweert dat in *de Tribune* het aantal bezoekers der verg. in Den Haag ongeveer 2 x zoo groot is opgevoerd als 't in werkelijkheid was.

Betrekkelijk is dit een kleinigheid; maar 't geldt een systeem, en daarom is 't misschien wel aardig even vast te stellen, dat blijkens de door den penningm. ontvangen entree-gelden er dien avond 97 betalende bezoekers waren en bovendien 4 werklozen, totaal dus 101 (in *de Tribune* had ik geschreven „een honderdtal”).

Rotterdam. — Donderdagavond hield de afdeling een vergadering over Kopenhagen en Maagdeburg. Wijnkoop en Van Ravesteijn voerden het woord. De vergadering was maar zeer matig bezocht.

Utrecht. De afdeling vergaderde huishoudelijk om de wintercampagne te regelen.

Een openbare vergadering over „de Troonrede” zal worden gehouden, benevens een over het congres van de Duitse partij te Maagdenburg.

Het bestuur werd verder machtiging gegeven bij voorkomende gelegenheden openbare vergaderingen te beleggen.

Een cursus met S. de Wolff over het Erfurter Program en een met Gorter over het program der S. D. P. zullen worden gehouden; ieder van 3 avonden à 5 cent per avond.

Vergaderingen met vakarbeiders zullen worden gehouden over: Soc. Dem. en Vakbeweging.

In de arbeiderswijken zullen wijkvergaderingen worden gehouden.

Een commissie voor huisbezoek en één voor colportage met „de Tribune” en onze brochures werd benoemd.

We zullen dezen winter weder hard aanpakken om het Socialisme onder de arbeiders te brengen.

Onze openbare vergadering over „de Troonrede” mag goed geslaagd heeten.

Het kleine zaaltje was geheel vol.

Fonteck sprak het eerst, doch moest midden in zijn rede ophouden, aangezien z'n keel niet meer wilde.

Wijnkoop sprak toen verder en gaf aan de hand van „de Troonrede” een juist kijk op de Hollandsche arbeidersbeweging.

Debat was er niet.

Er werd goed van onze lectuur gekocht.

Vlissingen—Middelburg. — De Afdeling stelde haar huishoudelijk reglement vast. Ook verhoogde zij het minimum harer contributie. Hierdoor verloren wij een paar leden, die meenden, dat aldus de „actie voor Middelburg en Vlissingen was lamgeslagen.”

Besloten werd tot het houden van cursusvergaderingen, zoo mogelijk wekelijks. Binnen enkele weken zal o. m. pg. Mannoury met het onderwerp: *Internationale organisatie* optreden.

Bericht kan nog worden, dat straatcolportage en brochure-verkoop reden tot tevredenheid geven.

Zaandam. Zondag 25 Sept. 11. sprak in Zaandam voor een gehoor van uitsluitend arbeiders in café Neuf, Rijnders. De sociaal democratie een gevaar voor de arbeidersbeweging (het onderwerp van den inleider) steunde op het materiaal dat de revisionistische arbeiderspartij van Troelstra dag aan dag aan de anarchistien levert. Onze partij zweeg — geheel naar het recept der revisionisten — de spr. dood. Wijnkoop trad tegen hem in het krijt. De vereenzelviging van de sociaaldemocratie met de partij van Duys c. s. werd afgewezen nu in ons land na Deventer een werkelijke sociaal democratische partij de S. D. P. bestaat. Naar aanleiding van een uitval van Rijnders over Maagdenburg vond Wijnkoop gelegenheid de Duitse partij in een juister licht te stellen. Zoo werd in dit deel van Noord Holland voor het eerst sinds jaren de stem van het socialisme weer gehoord. De zaal was geheel gevuld en het gehoor was zeer aandachtig tijdens het debat. Onze partij komt weer terug. Onze krant en onze brochures werden gecolporteed. Teekenend voor de S. D. A. P. was dat Duys haar vertegenwoordiger tot debat uitgenoodigd, vooraf aankondigde niet te verschijnen om „reclame” voor de anarchistien te voorkomen. Tevens werd in zijn orgaan *De Voorpost* bedektelijk de arbeiders verboden ter vergadering te gaan. Zij hadden wel „iets beters te doen” enz.

Korrespondentie.

Door het te laat komen van de Korrespondentie over Maagdeburg moest een hoofdartikel blijven liggen.

De eerste brief uit Parijs in 't volgend Nummer.

Advertentiën

Verloofd:

G. B. NEERING

EN

GRETHA HOEKSTRA.

Den Haag, Sept. 1910.